

Riktlinjer för förordnanden av rättsliga biträden vid Eskilstuna tingsrätt

Bakgrund

Vid tingsrätten finns listor över jurister som anmält intresse av uppdrag som offentlig försvarare, målsägandebiträde, särskild företrädare för barn, god man, rättegångsbiträde och boutredningsman. Listorna används när det inte finns önskemål om att någon särskild person förordnas.

Syftet med listorna är att enskildas behov av rättsligt biträde kan tillgodoses på ett snabbt och enkelt sätt och att den som förordnas är lämplig för uppdraget. Användandet av listorna syftar också till att uppdragen fördelas på ett rättvist sätt.

Förordnandesystemet är ett hjälpmedel, men innebär inget förbud mot att förordna en lämplig person som inte finns med i systemet. Domstolens ansvar är att se till de tilltalades, målsägandenas, barnens och övriga aktörers intresse av att få kvalificerad hjälp. Det intresset är överordnat juristernas intresse av att få förordnanden (se JO 3586-2013).

Förutsättningar för att föras upp på en lista

Allmänna förutsättningar

En grundförutsättning är att juristen själv har anmält intresse av att bli uppförd på listan. Juristen ska också ha sin verksamhetsort med mottagningskontor i tingsrättens domsaga, dvs. inom Eskilstuna respektive Strängnäs kommun, och debitera tidsspillan och utlägg för reskostnad från det kontoret. Med verksamhetsort avses för advokater och biträdande jurister den adress som framgår av den på advokatens/biträdande juristens personliga sida i Advokatsamfundets matrikel angivna besöksadressen (primärkontor). Att advokaten kan ha verksamhet även på annan plats påverkar inte valet av verksamhetsort. Det ankommer på den som inte finns med i Advokatsamfundets matrikel att visa att han eller hon uppfyller krav på motsvarande primärkontor/primär verksamhetsort inom Eskilstuna tingsrätts domsaga.

En ytterligare förutsättning är att juristen i fråga bedöms lämplig för den typ av uppdrag som listan avser.

Innan en jurist förs upp på en lista ska domarna vid tingsrätten beredas tillfälle att yttra sig.

Om en jurist som förts upp på en lista visar sig olämplig för den sorts uppdrag som listan avser kan lagmannen besluta att juristen ska tas bort från listan. Juristen ska beredas tillfälle att yttra sig innan beslut fattas. Beslutet ska motiveras.

Advokater förs upp på alla listor

Särskilda förutsättningar för vissa listor

Biträdande jurister som är anställda på advokatbyrå får föras upp på lista som inte rör uppdrag som offentlig försvarare, men med följande begränsningar

- för uppdrag som *målsägandebiträde*; om de är tingsmeriterade eller har arbetat på advokatbyrå som biträdande jurist i minst 1 år
- för uppdrag som *särskild företrädare för barn*; om de har arbetat på advokatbyrå som biträdande jurist i minst 2 år och har dokumenterad erfarenhet av arbete med särskild inriktning mot humanjuridik, familjemål eller våld i nära relationer

Lagmannen kan bestämma att även en annan jurist, som inte är anställd på en advokatbyrå, kan föras upp på en lista om juristen genom att åberopa goda referenser kan styrka sin lämplighet för det uppdrag som listan avser. För att en sådan jurist ska få uppdrag som *målsägandebiträde* krävs att juristen har särskild kunskap och erfarenhet av arbete som juridiskt biträde eller motsvarande i minst två år. För uppdrag som *särskild företrädare för barn* krävs dessutom dokumenterad erfarenhet av arbete med särskild inriktning mot humanjuridik, familjemål eller våld i nära relationer. Juristen ska också kunna uppvisa en ansvarsförsäkring, bevaka e-post och kunna nås på telefon under kontorstid.

Fördelning av uppdrag

Det är den domare som är ansvarig för målet eller ärendet som i det enskilda fallet prövar om en jurist på listan är lämplig för uppdraget.

I mål som avser allvarlig, ovanlig eller komplicerad brottslighet bör som *offentlig försvarare* förordnas advokat med särskild erfarenhet inom området. Som sådana mål avses främst

- Tryckfrihets- eller yttrandefrihetsmål
- Mål rörande brott som har fängelse i mer än två år i straffskalan
- Mål rörande relationsbrottslighet
- Ekobrottmål
- Sexualbrottmål
- Mål rörande tjänstefel
- Mål från internationella åklagarkammaren och från riksenheten för säkerhetsmål

Som offentlig försvarare för personer som är under 18 år när åtal väcks bör i första hand förordnas advokat med särskilt erfarenhet av ungdomsmål.

Om juristen under kontorstid inte går att nå per telefon eller om svar inte kan lämnas på en förfrågan räknas det som att personen fått ett uppdrag, varefter annan person i förordnandesystemet kontaktas. Detta gäller också i de fall en förfrågan görs via e-post och svar inte har kommit in till tingsrätten inom en timme.

Ikraftträdande

Dessa riktlinjer tillämpas från och med den 15 oktober 2022. För den jurist som har sin huvudsakliga verksamhet inom domkretsen och som redan är uppförd på en lista kommer ingen förnyad prövning att göras med anledning av ikraftträdandet av dessa riktlinjer.